

[Total No. of Pages : 2

03231A

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, (Phase - II)
Summer - 2022
DRAVYAGUN VIGYAN - I

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion** of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All** questions are **compulsory**.
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six):
  - a) उदाहरणासह स्पष्ट करा - कोष्ठ विरुद्ध, वीर्यविरुद्ध, दोषविरुद्ध.
Explain with example - Koshthavirudhha, Veeryavirudhha, Doshavirudhha.
  - b) पंचपंचमूल लिहा.
Write Panchapanchamul.
  - c) 'विचित्रप्रत्ययारब्ध' या संज्ञेचे वैज्ञानिकदृष्ट्या स्पष्टीकरण करा.
Explain the term 'Vichitrapratyayarabdha' in rational way.
  - d) प्रशस्तभेषज वर्णन करा.
Write in short - Prashastabheshaj.
  - e) प्रतिनिधीद्रव्य म्हणजे काय ते सांगून 4 उदाहरणे लिहा.
What is Pratinidhi (Substitute) dravya and give 4 examples.
  - f) गुणाची व्याख्या सांगून शरीर गुणाची नावे लिहा.
Write definition of Guna and write names of Sharir guna.
2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा): [6 × 5 = 30]
Short answer question (any six out of seven):
  - a) आकृतीभेदाने औद्भिद् द्रव्याचे प्रकार विशद करा.
Explain the types of Audbhid dravya morphologically.

03231A

- b) भावप्रकाश निघण्टु विषयी माहिती लिहा.
Write details of Bhavprakashnighantu.
- c) वीर्य व्याख्या सांगून गुणवीर्यवाद वर्णन करा.
Write Definition of Veerya and explain Gunaveeryavada.
- d) द्रव्यातील विविध अशुद्धी लिहून कोणत्याही 4 शुद्धिकरणाच्या पद्धती लिहा.
Write different impurities of Drug and write any 4 Purification methods.
- e) शोणितस्थापना महाकषायाच्या द्रव्यांची कार्यकारण मीमांसा लिहा.
Write Cause-effect relationship of the drugs of Shonitsthapana Mahakashay.
- f) टिपा लिहा - एण्टीमेलरिअल औषधे.
Write note on Antimalarial Drugs.
- g) विपाकाची व्याख्या सांगून पंचविधविपाक वर्णन करा.
Write Definition of Vipak and explain Panchavidhavipak.

SECTION "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four):

- a) उत्पत्ती, लक्षण, गुणधर्म, अतियोग, रसकर्मापवाद व स्कंध या मुद्द्यांच्या आधारे खालीलपैकी कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर वर्णन करा.
1) तिक्तारस, किंवा 2) मधुररस
Write in detail about any one of the following Rasa with the help of Utpatti, Lakshana, Gunakarma, Atiyog, Rasakarmaapavad and Skandha.
1) Tikta Rasa or 2) Madhur Rasa.
- b) खालील कर्म स्पष्ट करा.
1) भेदन, 2) मदकारी, 3) स्तंभन, 4) वाजीकरण, 5) व्यवायि
Explain Following karma
1) Bhedan, 2) Madakari, 3) Stambhan, 4) Vajikaran, 5) Vyavayi
- c) द्रव्याची व्याख्या सांगून द्रव्याप्राधान्य व गुणप्राधान्याच्या विभिन्न युक्ति विशद करा.
Define the term 'Dravya' alongwith clues of Dravyapradhanvya & Gunapradhanya.
- d) एण्टीपायरेटिक व एनाल्जेसिक ड्रग्स वर्णन करून त्यांची मात्रा, अर्हता, अनर्हता आणि अनुचित कर्म लिहा.
Explain Antipyretics and Analgesics drugs with its dose, indications, contraindications and side effects.

